

ДНІПРОПЕТРОВСЬКА АКАДЕМІЯ МУЗИКИ ім. М. ГЛІНКИ

Кафедра «Оркестрові інструменти»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Інструментовка

Галузь знань
Спеціальність
Рівень вищої освіти
Ступінь вищої освіти

02 «Культура і мистецтво»
025 «Музичне мистецтво»
перший
бакалавр

Дніпро, 2019

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Викладачі	Серьогін Олексій Володимирович
Посада	викладач кафедри «Оркестрові інструменти»
Контактний телефон	0500417959
Електронна адреса	gruzinio1960@gmail.com
Консультації	Очні: можливі за попередньою домовленістю понеділок з 8.30 - 17.05; серeda з 8.30 - 17.05; вівторок з 8.30 - 17.05; четвер з 8.30 - 17.05. Онлайн консультації: за попередньою домовленістю

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Інструментовка» входить до циклу дисциплін професійної та практичної підготовки.

Процес вивчення навчальної дисципліни «Інструментовка» спрямований на оволодіння якомога більшими професійними навичками, знаннями, щодо інструментування високо-художніх композицій для академічного духового оркестру.

Рік (курс) підготовки: III – IV. Семестри: 5 – 7	
Кількість кредитів ECTS: 3 (90 годин)	
Кількість змістових модулів: 6	
Вид заняття:	Кількість годин:
індивідуальні	57
самостійна робота	33
Кількість тижневих годин:	1

1. ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою дисципліни «Інструментовка» є підготовка професійних спеціалістів-диригентів, володіючих теоретичними знаннями та практичними навичками інструментування (оркестровки, перекладу, обробки) і аранжування для різних складів оркестрів, ансамблів.

Серед фундаментальних **завдань**: вивчення принципів і прийомів інструментування та аранжування творів різних стилів і жанрів для оркестру, ансамблю.

2. ЗАГАЛЬНІ ТА ФАХОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

У процесі вивчення навчальної дисципліни формується низка наступних **компетентностей**, а саме:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність до розв'язання проблем;
- здатність інтегрувати професійні знання та навички і використовувати їх в процесі творчої діяльності по створенню, інтерпретації, аранжуванню, перекладу музики, звукорежисерської практики обробки звуку.

3. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

- демонструвати володіння музично-аналітичними навичками для жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій;
- володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

4. МЕТОДИЧНЕ І ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Виходячи з того, що головним матеріалом з навчання дисципліни «Інструментовка» є академічний навчальний репертуар, відповідне методичне забезпечення складається з індивідуальних зібрань викладачів кафедри «Оркестрові інструменти» та бібліотечних фондів, що являють собою нотну літературу, численні аудіо та відео записи, а також затверджений комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни «Інструментовка».

Відповідне обладнання щодо успішної навчальної діяльності становить, насамперед, наявність професійного нотного матеріалу художньо-довершеного рівня. Бажано мати відповідний мобільний пристрій для оперативної комунікації з викладачем щодо проведення практичних занять та, безумовно, консультацій. Слід обов'язково володіти комп'ютерною, аудіо, а також відео-записуючою технікою (мережею інтернет) й, безсумнівно, відповідною оргтехнікою для друку нотного матеріалу.

5. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Заняття з дисципліни «Інструментовка» будуються на основі професійно-академічної програми навчання, послідовно розробленої викладачем даного навчального курсу, що формується з урахуванням самобутності розвитку духового оркестрового музично-виконавського мистецтва.

Кожного семестру здобувач повинен опанувати 2-а академічними творами, підкреслимо, різними за жанрово-стильовими характеристиками. Протягом IV року навчання відбувається підготовка програми щодо заліку (2 твори).

У робочій програмі навчальної дисципліни «Інструментовка» вказані орієнтовні програмні вимоги, але ж викладач має можливість проявити й власну ініціативу добору відповідного репертуару, в залежності від творчої індивідуальності здобувача.

6. ОРІЄНТОВНИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН, ЯКИЙ СУПРОВОДЖУЄТЬСЯ ІНСТРУМЕНТУВАННЯМ ТВОРІВ

Оркестр і партитура
Інструментування як художній фактор музики
Особливості оркестровки фортепіанних творів
Оркестрова обробка популярної пісні
Інструментування для середнього складу оркестру
Інструментування для великого складу оркестру
Інструментування та аранжування творів крупної форми
Основи аранжування для естрадного оркестру та ансамблю
Особливості перекладу музичного твору з одного складу оркестру на інший
Інструментування музичного твору крупної форми для виконання з оркестром

7. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

з/п	Назва теми
1	2
1	Специфіка та основні принципи аранжування
2	Основні прийоми інструментування
3	Перекладення як вид музичної творчості
4	Академічні види оркестрових колективів
5	Сучасне академічне оркестрове виконавство

Методи навчання

- метод наочно-слухового показу (демонстраційний метод);
- метод стильового аналізу музичного твору;
- компаративний метод та метод художнього контексту;
- метод емоційної драматургії;
- методи художньої демонстрації та художнього ілюстрування, консультування;
- метод активізації самовдосконалення музично-слухацької діяльності;
- інформаційно-узагальнюючий метод;
- пояснювально-стимулюючий метод.

Методи оцінювання

- метод аналізу інтерпретації музичного твору та його композиційної цілісності;
- метод відчуття стилю та жанру, відповідної програмності;
- усний та практичний методи;
- метод художньо-змістовної відповідності;
- метод відповідності програмі;
- метод самоконтролю.

8. СИСТЕМА, ВИМОГИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Методи оцінювання. Спостереження за навчальною діяльністю здобувача.

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль, а також проводяться у виді співбесіди із здобувачем.

До основних форм поточного та підсумкового контролю належать:

- ✓ ознайомлення з твору із самостійно опанованого доробку;
- ✓ ознайомлення з програмою семестрового контролю (композиція крупної форми й п'єси).

Підсумкова атестація у формі заліку здійснюється з метою підведення підсумків навчального курсу й включає аналіз твору крупної форми та п'єси.

Система оцінювання. Семестрова оцінка розраховується наступним чином: отримані бали за певні твори (оцінюється за 100-бальною шкалою) складаються та виводиться середнє арифметичне значення.

Вимоги щодо часових термінів та перескладання. Представлення творів із порушенням термінів без поважних причин та домовленості (письмово зафіксованої) з викладачем та деканатом оцінюється на нижчу оцінку. Перескладання відбувається з дозволу деканату лише за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у Всеукраїнському або Міжнародному виконавському конкурсі в іншому місті або в іншій країні).

Вимоги щодо відвідування. Пропущені заняття зараховуються шляхом самостійного опрацювання завдань та їх демонстацією за графіком консультацій викладача. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, концертні виступи, участь у конкурсах в інших містах) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем.

Критерії оцінювання:

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Відмінно	90 – 100	A

у випадках, коли здобувач художньо-довершено, заглиблено та технічно упевнено, переконливо виконав завдання з інструментування та аранжування згідно вимог навчальної дисципліни.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Добре	82 – 89	B

у випадках, коли здобувач добре знає художньо-навчальний матеріал, але ж виконує його без належної відповідальності та чуттєвого насичення творчого процесу.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Добре	74 – 81	C

у випадках, коли здобувач добре виконує художньо-навчальний матеріал, але не у повній мірі розкриває її художньо-образну змістовність шляхом використання усіх прийомів та методів творчого аранжування.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Задовільно	64 – 73	D

у випадках, коли здобувач засвоїв частково, фрагментарно художній матеріал та припускається помилок щодо нотного тексту у виконаних інструментуваннях.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Задовільно	60 – 63	E

у випадках, коли здобувач випускає, втрачає у процесі інструментування та аранжування відчуття головного та другорядного у фактурі твору.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Незадовільно з можливістю повторного складання	35 – 59	FX

у випадках, коли здобувач слабо засвоїв основні методи та прийоми творчого підходу до аранжування, слабо орієнтується у транспозиції, фактурних та тембрових особливостях оркестрових груп і окремих музичних інструментів.

За національною шкалою	За 100 бальною шкалою	За шкалою ECTS
Незадовільно з обов'язковим повторним курсом	0 – 34	F

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

Основна

1. Богданов В.О. Шляхи розвитку духового музичного мистецтва в Україні (від витоків до початку ХХ століття) : Автореф. дис. ... докт. мистецтвознавства : 17.00.03 „Музичне мистецтво”. Київ, 2008. 32 с.
2. Богданов В.О., Богданова Л.Д. Історія духового музичного мистецтва України: від найдавніших часів до початку ХХ століття. Харків : Сілічева С.О., 2013. 384 с.
3. Буркацький З.П. Особистісно орієнтований підхід до віртуозності кларнетиста. Одеса : Друкарський дім, 2010. 166 с.

4. Гишка І.С. Звук як візитна картка інструмента, основний визначник його розвитку, ролі і місця в соціально-культурній сфері різних епох (на прикладі генезису і еволюції звуку труби) // Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя. Зб. наукових праць. Рівне : Волинські обереги, 2016. С. 65–70.
5. Григор'єв Г.М. Оркестрова майстерність та методика роботи з оркестром. Київ: Логос, 2015. 268 с.

Допоміжна

1. Гишка І. Базінг: історія та генезис (до питання методики навчання гри на мідних духових інструментах) // Музичне виконавство. Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського. Вип. 18. Київ, 2001. С. 282–289.
2. Мюльберг К.Э. Путь к совершенству игры на кларнете. Одесса: КП ОГТ, 2003. 86 с.
3. Посвалюк В.Т. Методика овладения верхним регистром на трубе. Київ : НМАУ ім.П.І.Чайковського, 2013. 60 с.
4. Посвалюк К.В. Творча діяльність Миколи Бердієва у контексті розвитку виконавства на трубі в Україні (1940–1980-ті роки): Автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : 17.00.03 „Музичне мистецтво”. Київ, 2016. 19 с.

Інформаційні ресурси

1. Дніпропетровська академія музики ім. М. Глінки (м. Дніпро) – <http://dk.dp.ua>
2. Дніпропетровська обласна універсальна бібліотека (м. Дніпро) – www.libr.dp.ua
3. Історія становлення та перспективи розвитку духової музики в контексті національної культури України та зарубіжжя (збірник наукових праць) – http://www.rshu.edu.ua/images/наука/zb_2019_ist_stan_muz_01.pdf
4. Круль П.Ф. Генезис духового та ударного інструментального виконавства України – http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe